

افغانستان آزاد – آزاد افغانستان

AA-AA

چو کشور نېاشد تن من مېباد
همه سر به سر تن به کشتن دهيم

بدین بوم و بر زنده یک تن مېباد
از آن به که کشور به دشمن دهيم

www.afgazad.com

afgazad@gmail.com

Ideological

مسایل ایدئولوژیک

فرستنده: الحاج داکتر امین الدین سعیدی- سعید افغانی
۲۱ فبروری ۲۰۱۴

اجماع و طریق دسترسی به آن!

شورای علمی مرکز مطالعات ستراتیژیک افغان!

معنی لغوی اجماع (کنسنسیوس) همان توافق جوانب مختلف درگیر در یک قضیه بوده که در منابع حقوق اسلام در کتب اصول فقه نیز مانند یک اصل و سرچشمه حقوق اسلام خوانده شده. منابع حقوق اسلام در بعضی کتب اصول فقه، دو منبع خوانده شده اند یعنی قرآن کریم و سنت رسول الله (ص). اما بالترتیب و بلا تأخیر اصل و منبع سوم را اجماع (کنسنسیوس) و اصل و منبع چارم حقوق اسلام را قیاس (انالوگی) می گویند.

در واقعیت دواصل و منبع اولی اساس اند که بر آن باید اجماع و قیاس استوار و متکی باشد. اجماع و قیاسی که در تقابل به اصول اولی یعنی قرآن کریم و سنت رسول الله (ص) قرار نگیرند اعتبار نداشته و اصلاً پذیرفتنی نیست.

در تعریف اجماع بیشتر بر توافق مجموعه بزرگ و یا کل از یک قریه و محله ای از علمای اسلامی بر چیزی و حکمی تأکید می شود. مسلم که توافق مسلمان در چوکات اسلام و مطابق به اصول اساسی و فهم اسلامی است.

درین راستا توافق و اجماع مردم ما در مسایل هم در صورت توافق و اجماع قابل قبول بوده می تواند که منافع و مصالح کشور، مردم و ارزشهای ایشان را مورد پشتیبانی، حمایت و پرورش قرار دهد.

این مسأله به ذات خویش نسبی است و منظور از اجماع توافق همه (اکثریت) نیرو های سیاسی جامعه بر مسایل مطرح کشور و جامعه است که همه در همه مسایل شریک ساخته شده و حد اقل بر قواعد توافق و مشروعیت توافقات توافق کنند؟ به صورت مسلم که این حالت ایدئال در جامعه انسانی، تلاش های زیادی را ایجاد می کند و برای رسیدن به آن باید کمی صبر کرد. در کشور و جامعه ما انسانها، افراد، گروه ها، احزاب و سازمان های مختلف با تجارب مختلف و نسخه های مختلف برای حل مسایل مطروحه در کشور، منطقه و جهان وجود دارند و این قابل فهم است. آیا با این تأکید بر اجماع ما می خواهیم که همه باید در مورد این مسایل اتفاق نظر و اجماع داشته باشند و یا چطور؟

به فهم ما برای حل مسایل مطروحه نسخه های متعدد وجود داشته می تواند و وجود دارند که بعضی از نسخه ها و راه های حل بر بعضی دیگر برتری دارند و به کار گیری هریک از آنها می تواند جوانب مثبت بیشتر داشته باشند و می تواند جوانب منفی نیز با خود داشته باشند. درین راستا باید به معیار هائی متوسل شد که صرف مدت زمان کم، قربانی کم و تلاش کم به نتایج بیشتر و خوبتر متوسل شد و رسید.

درین مرحله می توان اهداف و ارزش ها و طُرُق وصول به این اهداف را به ارزشهای مشترک و قابل توافق همه و ارزشها و طرق اصول عام قبول شده بشریت و جامعه جهانی و ارزشهای همه یک ملت و اهداف، ارزشها و طرق وصول به آن را در کتله های مختلف یک جامعه تقسیم کرد.

گروه ها و کتله های مختلف جوامع بشری در یک جامعه برای وصول به اهداف و ستراتیژی های مشترک از وسایل و روش های مختلف کار می گیرند و این قابل فهم است. درین کتگوری اخیر می تواند برنامه ها، نسخه ها و شیوه های کاری وصول به این برنامه و اهداف را در احزاب، سازمانها و گروه های مختلف در یک جامعه نام برد که برای حل مسایل معین و رسیدن به ارزشهای معین طرح های مشترک دارند و هست موارد و روش هایی که در بین این احزاب، سازمانها و گروه ها در همه حالات عین چیز نیستند که قابل فهم هم است. درین راستا باید خط سرخ ها معیار های غیر قابل عبور مطرح شوند و موارد روشن و تفاهم شود که برای توافق برآن باید قواعد توافق را روشن کرد. مطالبات قبل از وقت و از مرجع نامناسب و منافع تفاهم و مانع آغاز کار را مطرح کردن نه منطقی، نه قابل قبول و نه درایت سیاسی است.

مابه یقین به این باوریم که امنیت نسبی را می توان به زور آورد اما ثبات و حاکمیت بر قلب ها را نمی توان به زور تحمیل کرد.

درین صورت اخیر با وجود تفاوت های موجود در نسخه ها و طریق های وصول به اهداف و ستراتیژی های معین می توان به اجماع های مشترک رسید؟ این مسأله نکته و مرکز سؤال اساسی این نوشته را تشکیل می دهد.

ضرورت است تا مشترکات را مشخص کرد، اهداف هریک از کتله ها، سازمانها و گروه های جامعه را شناخت و درین راستا بدون تلاش برای تحمیل این نسخه ها، بدون حتمی بودن رد و قبول ایشان، بعد از تشخیص روشن این اهداف و برنامه ها جهت توافق به راه های رسیدن به این برنامه ها به توافق رسید که ملت مرجع اصلی مشروعیت دهنده باشد. ملت ما مسلمان است و ملت مسلمان انتخاب خویش را در چوکات اسلامی دارد.

به نظر ما توافق سیاسی و مصالحه سیاسی که در ظرف هشت سال گذشته توسط «حاکمیت دولت اسلامی افغانستان» مطرح شده و راه های وصول که در پیش گرفته شده به هیچ صورت به صلح پایدار و شامل متوسل شده نمی تواند و منجر به اجماع ملی شده نمی تواند و نیست. ما به طرحهای و روشهایی ضرورت داریم که مطابق به عصر ما، منطقی و عملی باشند و قابل قبول برای تمام جوانب ذیدخل افغان بوده و منطق خویش را داشته باشد. روش های که در نهایت امر ملت سخن اصلی را داشته و ملت در آن به حاشیه کشانیده نشود.

به این منظور ما طرح جدید مصالحه سیاسی را پیریزی نموده ایم که عنقریب به نشر خواهد رسید. امید مورد دقت پیشنهادان جامعه، سیاسیتمداران و نخبگان ملت قرار گیرد و در مورد تکمیل و اجرائی کردن آن کار عملی مبذول بدارند.

ومن الله التوفیق

پایان

به نمایندگی از شورای علمی مرکز مطالعات ستراتیژیک افغان

دوکتور صلاح الدین سعیدی – سعید افغانی و الحاج امین الدین سعیدی – سعید افغانی